

Oplegnotitie Bibliotheek Het Markiezaat

Aan de leden van de gemeenteraad van Steenberg
Van Harry van der Klink, directeur-bestuurder a.i. bibliotheek Het Markiezaat
Betreft: beleidsplan 2018 bibliotheek
Halsteren, 13 juli 2016

Beste leden van de gemeenteraad,

Bijgaand ontvangt u het beleidsplan "Zo zien wij de bibliotheek in 2018" van bibliotheek Het Markiezaat. In deze oplegnotitie een korte terugblik en vervolgens de plannen die de bibliotheek voor ogen heeft en waarover wij graag met uw raad in gesprek gaan, zodat we samen tot een toekomstgerichte koers van de bibliotheek kunnen komen.

Het bibliotheekwerk in de gemeente Steenberg kent op dit moment twee fysieke bibliotheken (Steenbergen en Dinteloord) en twee zogenaamde servicepunten (Nieuw-Vossemeer en Kruisland). Als we ons richten op het gebruik van de bibliotheken binnen de gemeente Steenberg zien we een dalend gebruik van de collectie, een dalend aantal bezoekers en een dalend aantal leden (zie bijlage 1). Het komt overeen met de trend die we elders in het land zien bij voortzetting van het huidige beleid.

Onder andere deze trend heeft geleid tot een nieuwe Bibliotheekwet, omdat de wetgever grote waarde hecht aan de waarden en de functies van de bibliotheek. Terecht wordt onderkend, dat de omstandigheden veranderen, er een noodzaak is tot heroriëntatie en een andere prioriteitsstelling. De opdrachtgevers vragen een andere, toekomstgerichte bibliotheek waarin aandacht is voor met name preventie van laaggeletterdheid met grote aandacht voor de doelgroep van 0 tot 18 jaar en een bibliotheek met extra aandacht voor kwetsbare groepen in de samenleving, waarbij de bibliotheek zich richt op het bestrijden van laaggeletterdheid en het stimuleren van mediawijsheid.

Immers, ook in de regio is het aantal laaggeletterden groot. Circa 11% van de inwoners in de regio West-Brabant (ouder dan 15 jaar) is laaggeletterd, met andere woorden 1 op de 9 mensen in onze omgeving heeft moeite om mee te kunnen komen in onze samenleving. Van de kinderen die op 4-jarige leeftijd naar de basisschool gaan heeft circa 25% al een achterstand op het gebied van taal, die zonder een gerichte aanpak niet meer in te halen is op de basisschool. Bovendien vraagt het gebruik van nieuwe media inzicht op welke wijze je effectief, efficiënt en vooral ook veilig gebruik kunt maken van deze media.

Onze visie is, dat wij waarde leveren aan de samenleving en aan het individu en in het beleidsplan is beschreven hoe we dat willen doen, samen met anderen, waarbij wij de gemeente en het onderwijs als belangrijke, structurele partners zien. De bibliotheek wil een actieve partner zijn en het onderwijs structureel ondersteunen op het gebied van lees- en taalvaardigheid en op het gebied van mediawijsheid. Ook vindt de bibliotheek het belangrijk om samen met de gemeenten in de regio en andere partners vorm en richting te geven aan het gezamenlijk bestrijden van laaggeletterdheid, het bevorderen van zelfredzaamheid en het stimuleren van structurele persoonlijke ontwikkeling. Een en ander naast de aandacht die er zal zijn voor leesplezier en leescultuur in de regio.

De aandacht die vanuit onder andere de nieuwe Bibliotheekwet wordt gevraagd en de veranderende vraag vanuit de samenleving vragen een andere koers van de bibliotheek. De thema's voor de veranderende koers van de bibliotheek worden uitgewerkt volgens een tweetal lijnen: de educatieve bibliotheek (Boekstart, de Bibliotheek op school en het programma "Tel mee met taal" van het ministerie van OC&W) en de programmeer bibliotheek (de fysieke bibliotheek 3.0, de digitale bibliotheek en het bibliotheek-activiteiten-programma). Samenwerking met de gemeenten in het werkgebied en met de relevante maatschappelijke partners vindt de bibliotheek essentieel en voorwaardelijk om de beoogde resultaten binnen de twee beleidslijnen te kunnen realiseren (een en ander zoals omschreven in het beleidsplan).

De aanpak die gericht is op de preventie van laaggeletterdheid met de programma's Boekstart en de Bibliotheek op school (basisonderwijs en voortgezet onderwijs) begint inmiddels effect te hebben op taalvaardigheid en mediawijsheid. Periodiek onderzoek van de universiteit van Leiden laat zien, dat leerlingen van basisscholen in Nederland waar reeds "de Bibliotheek op school" is gerealiseerd substantieel beter scoren op het gebied van lees- en taalvaardigheid en dat zowel jongens als meisjes beter scoren bij begrijpend lezen. Een en ander heeft een positief effect op de zogenaamde Cito-scores.

In de regio West-Brabant bevindt "de Bibliotheek op school" zich nog in een eerste fase, maar gesprekken met een aantal basisscholen in de regio leert ons, dat er een grote wens cq behoefte

is, dat "de Bibliotheek op school" in deze regio wordt gerealiseerd, gericht op het voorkomen van taalachterstanden en het bevorderen van mediawijsheid. Wij willen samen met de gemeenten en met het basisonderwijs bezien op welke wijze wij dit zouden kunnen realiseren, zo mogelijk op korte termijn. Een aantal basisscholen binnen de gemeente staat er klaar voor.

De regio West-Brabant is daarentegen wel koploper als het gaat om het bestrijden van laaggeletterdheid. Gemeenten in West-Brabant, bibliotheekorganisaties en de andere betrokken partners (waaronder UWV, sociale partners, ROC's en andere taalaanbieders) mogen trots zijn op de voortvarendheid waarmee de aanpak van het bestrijden van laaggeletterdheid vorm wordt gegeven in de regio. Regionaal bestuurlijk en ambtelijk overleg leidt tot samenwerking en de samenwerking geeft inzicht van wie welke rol wordt gevraagd. De ketenaanpak acht de bibliotheek van groot belang voor een juiste en duurzame aanpak van deze lastige materie.

De plannen van de bibliotheek op het gebied van de educatieve bibliotheek en de programmeer bibliotheek voorzien niet in een afname van het aantal vestigingen, maar juist in een toename van het aantal vestigingen in de regio, waarbij de samenwerking met het onderwijs van essentieel belang is.

In het beleidsplan is aangegeven wat de bibliotheek de komende jaren wil doen binnen het kader van de twee beleidslijnen en welke resultaten de bibliotheek voor ogen heeft. De bibliotheek nodigt u van harte uit om daarover met de vertegenwoordigers van de bibliotheek in gesprek te gaan. Vanzelfsprekend is de bibliotheekorganisatie van harte bereid een presentatie te verzorgen over de toekomst van het bibliotheekwerk in de regio West-Brabant, waarbij wij graag in samenwerking tot afspraken willen komen met de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht.

Bijlage 1: cijfers over het aantal leden, uitleningen en bezoekers per vestiging.

Aantal Leden Bibliotheek het Markiezaat in de Gemeente Steenberg

Periode 2013-2015

Steenbergen	dec '13
0 t/m 4	159
5 t/m 12	839
13 t/m 17	634
18 t/m 30	140
31 t/m 64	607
65+	270
Uitgegeven passen voor projecten	131
totaal Steenbergen	2780

Steenbergen	dec '14
0 t/m 4	196
5 t/m 12	801
13 t/m 17	580
18 t/m 30	140
31 t/m 64	544
65+	259
Uitgegeven passen voor projecten	112
Totaal Steenbergen	2.632

Steenbergen	dec '15
0 t/m 4	159
5 t/m 12	724
13 t/m 17	551
18 t/m 30	164
31 t/m 64	518
65+	277
Uitgegeven passen voor projecten	104
Totaal Steenbergen	2.497

Dinteloord	dec '13
0 t/m 4	53
5 t/m 12	350
13 t/m 17	204
18 t/m 30	39
31 t/m 64	259
65+	110
Uitgegeven passen voor projecten	25
totaal Dinteloord	1040

Dinteloord	dec '14
0 t/m 4	60
5 t/m 12	341
13 t/m 17	188
18 t/m 30	40
31 t/m 64	238
65+	105
Uitgegeven passen voor projecten	23
Totaal Dinteloord	995

Dinteloord	dec '15
0 t/m 4	58
5 t/m 12	311
13 t/m 17	192
18 t/m 30	42
31 t/m 64	220
65+	112
Uitgegeven passen voor projecten	25
Totaal Dinteloord	960

Kruisland	dec '13
0 t/m 4	19
5 t/m 12	183
13 t/m 17	55
18 t/m 30	5
31 t/m 64	23
65+	15
Uitgegeven passen voor projecten	3
totaal Kruisland	303

Kruisland	dec '14
0 t/m 4	24
5 t/m 12	171
13 t/m 17	53
18 t/m 30	2
31 t/m 64	19
65+	14
Uitgegeven passen voor projecten	4
Totaal Kruisland	287

Kruisland	dec '15
0 t/m 4	25
5 t/m 12	173
13 t/m 17	60
18 t/m 30	2
31 t/m 64	21
65+	15
Uitgegeven passen voor projecten	2
Totaal Kruisland	298

Nieuw Vossemeer	dec '13
0 t/m 4	13
5 t/m 12	168
13 t/m 17	105
18 t/m 30	19
31 t/m 64	87
65+	39
Uitgegeven passen voor projecten	13
totaal Nieuw Vossemeer	444

Nieuw Vossemeer	dec '14
0 t/m 4	21
5 t/m 12	137
13 t/m 17	103
18 t/m 30	22
31 t/m 64	78
65+	39
Uitgegeven passen voor projecten	15
Totaal Nieuw Vossemeer	415

Nieuw Vossemeer	dec '15
0 t/m 4	11
5 t/m 12	104
13 t/m 17	91
18 t/m 30	22
31 t/m 64	77
65+	39
Uitgegeven passen voor projecten	16
Totaal Nieuw Vossemeer	360

Uitleningen Vestigingen en Servicepunten Bibliotheek het Markiezaat in de Gemeente Steenberg
Periode 2013-2015

	Steenbergen		Dinteloord		Kruisland		Nieuw Vossemeer	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
januari	15.284	12.943	4.799	4.571	344	327	363	198
februari	14.859	13.308	4.327	3.830	275	195	385	271
maart	15.129	11.740	4.595	4.087	466	211	453	170
april	15.417	13.198	4.463	4.183	359	198	297	127
mei	13.583	11.950	4.395	3.958	284	176	248	121
juni	13.357	10.588	4.237	3.592	328	233	227	123
juli	13.823	12.719	4.523	3.792	102	710	142	195
augustus	14.518	13.867	4.421	3.947	233	99	181	87
september	13.280	11.195	4.303	3.857	449	337	164	139
oktober	14.287	13.373	4.890	4.776	301	260	289	94
november	14.304	11.839	4.357	3.964	351	254	174	159
december	12.010	10.915	4.166	3.590	191	136	103	58
Totaal	169.851	147.635	53.476	48.147	3.683	3.136	3.026	1.742

	Steenbergen		Dinteloord		Kruisland		Nieuw Vossemeer	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
januari	12.943	12.283	4.571	3.984	327	272	198	123
februari	13.308	11.444	3.830	3.694	195	223	271	92
maart	11.740	10.838	4.087	3.765	211	239	170	87
april	13.198	13.729	4.183	3.897	198	184	127	67
mei	11.950	10.900	3.958	3.668	176	260	121	84
juni	10.588	9.881	3.592	3.647	233	194	123	46
juli	12.719	11.996	3.792	4.038	710	479	195	50
augustus	13.867	12.327	3.947	3.473	99	14	87	18
september	11.195	10.654	3.857	3.790	337	405	139	122
oktober	13.373	12.232	4.776	4.036	260	272	94	164
november	11.839	11.713	3.964	3.795	254	403	159	128
december	10.915	10.717	3.590	3.607	136	166	58	66
Totaal	147.635	138.714	48.147	45.394	3.136	3.111	1.742	1.047

Bezoekers Vestigingen en Servicepunten Bibliotheek het Markiezaat in de Gemeente Steenberg
 Periode 2013-2015

	Steenbergen		Dinteloord		Kruisland		Nieuw Vossemeer	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
januari	4.246	4.554	1.772	1.657	98	218	104	132
februari	3.512	3.851	1.556	1.366	79	130	110	181
maart	3.922	4.203	1.591	1.410	133	141	129	113
april	4.110	4.278	1.704	1.330	103	132	85	85
mei	2.747	3.392	1.481	990	189	117	165	81
juni	3.345	3.877	1.362	1.081	219	155	151	82
juli	2.758	4.260	1.151	1.077	68	473	95	130
augustus	3.949	4.284	1.190	1.051	155	66	120	58
september	3.957	3.708	1.256	1.428	299	225	109	93
oktober	4.848	4.780	1.603	1.657	200	173	192	63
november	4.523	3.871	1.530	1.560	234	169	116	106
december	4.291	3.669	1.350	1.030	127	91	103	39
Totaal	46.207	48.727	17.545	15.636	1.904	2.091	1.479	1.161

	Steenbergen		Dinteloord		Kruisland		Nieuw Vossemeer	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
januari	4.554	4.658	1.657	1.447	218	180	132	81
februari	3.851	4.343	1.366	1.317	130	143	181	56
maart	4.203	4.328	1.410	1.300	141	157	113	57
april	4.278	4.083	1.330	1.210	132	120	85	43
mei	3.392	3.250	990	1.064	117	163	81	51
juni	3.877	3.335	1.081	1.180	155	124	82	30
juli	4.260	3.390	1.077	1.153	473	319	130	33
augustus	4.284	3.334	1.051	978	66	9	58	12
september	3.708	3.751	1.428	1.171	225	270	93	81
oktober	4.780	4.115	1.657	1.194	173	180	63	106
november	3.871	4.181	1.560	1.342	169	266	106	83
december	3.669	3.615	1.030	1.008	91	109	39	43
Totaal	48.727	46.383	15.636	14.363	2.091	2.040	1.161	678